

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ב.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פ"ד מהלכות
שחיטה הלכה ד סמג
עשין סג טו"ש י"ד סימן
א סמ"ק א ועיין ב"מ"ה:
ב ב מיי שם הלכה ה
טו"ש שם סעי' ה:
ג ג מיי פ"א מהלכות
תמורה הלכה ז:
ד ד מיי שם הלכה א:
ה ה מיי פ"ח מהלכות
ערכין ה"ב:
ו ו מיי פ"ג מהלכות
נדרים הלכה כד כה
סמג לאוין רמב טו"ש י"ד
סימן ג כ ע"פ (ג) [7]:

שיטת מקובצת

א) אלא הכל מעריכין.
ב) נמחק מלת אלא: [ב] וישיא.
ה"ק הכל תורת תמורה:
ג) קטן הודיע להפלות
ולפרש לשם מי נדר
ולשם מי הקדיש ואם
סמך: [ד] איצטרך
למיתני כדפרש ברש
תמורה: [ה] דילמא אתי
למטעי להכשיר שחיטתן:
ו) נסקינן כמו ברישא:

רבינו גרשום

הכל שוחטין ושחיטתן
כשרה. כלומר הכל
שוחטין משמע לכתחלה
ושחיטתן כשרה דאיבעד
וקשיא רישא לסיפא:
התם כדקדקני טעם כלומר
[דאמור] לכתחלה: הכל
מעריכין. דאמר ערך פלוני
נותן הכל לפי שהוא אם בן
חמישים כבן חמישים אם בן
חדש כבן עשרים אם בן
חדש כבן חדש: וערכין
ריבול להעריך עצמו ונותן
ערכו הכל לפי המון [ה] וזה
הערך: נודרין. רשאי לומר
כמי פלוני עלי ונותן [דמי]
כמי עד נותן [דמי] ושמין
אותו כעבד: ונדרין. רשאי
לומר דמי עלי ונותן דמי:
טוב מזה ומזה שאינו
נדר כל עיקר. כלומר טוב
במי שנודר ומשלם ובמי
שנודר ואינו משלם. ואיזה
זה מי שאינו נדר כל עיקר
ונותן בלא נדר שמי שנודר
ואינו משלם חיישין שמו
וזה עובר בכל תאחר:

א) נראה דל"ל לא לפי המון
ולפי זה הנערך כ"ל. ור"ל
לפי מה שהוא אם הוא אדם או
אשה דנראה הוא ערך אחר
כמש"כ בפ"ה.

הכל שוחטין. כתוב בהלכות ארץ ישראל דנשים לא ישחטו מפני
שדעתן קלות ואין נראה דלפילו בזמקדשין שוחטות לכתחלה
כדאמרין פרק כל הפסולין (וזהם דף לא): כל הפסולים ששחטו
דעבד אין לכתחלה לא ורמיניה ושחט מלמד שהשחיטה כשרה כו'
ומשני הוא הדין דלפילו לכתחלה
אלא משום דעבי למיתני טמא
במוקדשים לכתחלה לא תנא נמי
ששחטו ולא קאמר משום דעבי למיתני
נשים דתנא להו כדפירש רש"י אלא ודאי
משום דנשים שוחטות לכתחלה אפילו
במוקדשין והא דלא קמיני הכל שוחטין
אחד אנשים ואחד נשים דקדמי
בתמורה (דף ג.) התם אצטרך

הכל

אשוחטין ושחיטתן כשרה כהן מחרש שומא
וקטן שמא יקלקלו את שחיטתן וכו' ששחטו
ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה: ג' הכל
שוחטין (לכתחלה ושחיטתן כשרה דיעבד
אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי
ובל הכל לכתחלה הוא אלא מעתה: הכל
במירין אחד האנשים ואחד הנשים ה"ג
לכתחלה הוא והא כתיב לא יחליפנו ולא
ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב התם
בדקתני טעמא לא שהאדם רשאי להמיר
אלא שאם המיר מומר וסופג את הארבעים
אלא הכל מעריכין ונערכין נודרין ונדרין
הכי נמי לכתחלה והוא כתיב וכו' תחדל
לנדר לא יהיה בך חטא וכתיב טוב אשר
לא תדור משתדור ולא תשלם ותניא טוב מזה
ומזה ישאנו נודר כל עיקר דברי רבי מאיר ר'
יהודה אומר טוב מזה ומזה נודר ומשלם ואפי'
רבי יהודה לא קאמר אלא באומר הרי זו
אבל

ואם שחטו ור"ת מפרש דאין מוסרין לכן חולין לכתחלה לשחוט אפילו
כדי להשליך לנלצים דלמא אתי ללמיכלי שיעטו להכשיר שחיטתן
מתוך שיראו שמוסרים לכן כדפטר לקמן) שחיטתן מכסוי דלמא אתי
למימר שחיטה מעליהם היא ויחא השתא דכאין אחרים רואין אותן
ועסקין ברישא: ה"ת בדקתני טעמא. פירש בקונטרס דעקר
ליה להכל דרישא דלא תימא לכתחלה הוא ולשון דקתני טעמא לא
משמע כפירושו ומה שפירש נמי במסקנא ג' דאי דיעבד תרמי
דיעבד למה לי ואע"ג דבתמורה נמי תמי והדר מפרש התם לא תנא
כי האי גוונא הכל ממירין ותמורתן תמורה גבי הדדי ואי משום לא
שהאדם רשאי להמיר משום דעבי לאסוקי וסופג אלא הארבעים
לאשמועינן דלוקין על לאו ויחא השתא דכאין אחרים רואין אותן
אם הארבעים לחודה לא הוה ליה למיתני תרמי דיעבד דהוה מצי
למיתני הכל ממירין והממיר סופג את הארבעים ועוד דבריש תמורה
(דף ג.) פריך הכל ממירין לכתחלה ולא שהאדם רשאי להמיר דיעבד
ומשני התם ר' יהודה הכי קמיני הכל מתפסים בתמורה א אחד שוגג
ואחד מויד והוה ליה לשנויי דתנא ליה משום וסופג את הארבעים
כדפירש בקונטרס כאן ונראה לרבינו תם דשינויא דהכל הוי כההיא
תמורה והכי קאמר התם דקתני טעמא דלהכי תנא הכל ממירין
דמשמע לכתחלה לאשמועינן שאפילו המיר בזמיר דהיינו לכתחלה
מומר דלא תימא ארבעים ככתפיה וכשר כדאמרן בהמודה (מנחות פא).
וקשה לפירוש דבסוף פרק קמא דתמורה (דף י.) משמע דמן
הדין ראי להיות תמורה בזמיר יותר מבשוגג דקאמר יהיה לרבות שוגג
כמוזד ויש לומר דלענין דהמה שתהא כשרה למזבח פשוט לן שוגג
יותר ממזיד אי נמי התם איירי בזמיר ולא אחרו ביה דלא הוו ארבעים
כתפיה וההוא מויד פשוט לן יותר מבשוגג: וסופג את הארבעים.
וא"ת הוה ליה למימר וסופג שמונים דהא תרי לאוי כתיב לא יחליפנו
ולא ימיר ויש לומר דחד בשל חזרו כדאמר בתמורה (דף
ט.) ובגון דאמר חזרו כל הרואה להמיר בזהמתו ימיר דענין אחר
אין ממירין בשל אחרים והכי איתא בזה"ל בתמורה פ"ק (ס'):
ובת"ב טוב אשר לא תדור. מעיקרא מיימי מדברי תורה
הכי דלעיל מיימי כתיב את אשר תדור שלם ואפילו הכי
טוב אשר לא תדור שמה תדור ולא תשלם והוא קרא כלל ונראה לר"ת דכולי מלתא דריש מהאי
קרא דהוה ליה למיכתב טוב אשר לא תדור משתדור ואנא דיענא דמשתדור ולא תשלם קאמר אלא להכי קאמר ולא תשלם לגלויי על
משתדור דמשתדור כדרך הנודרין קאמר שנודרין ומשלמין כדאמר ג' שכי' ותושב ב' זה ולימד על זה (קדושין דף ג.):

הכל שוחטין. כל היכא דמיני הכל כולו מיימי להו בשמעתא
קמייתא דערכין [ג]. ומפרש הכל לאחיו מאי. והכל שוחטין
דמיתניין פליגי זה אמוראי בגמרא למר לאחיו טמא בחולין ולמר
לאחיו כותי או מומר: וכו' (בגמרא) מפרש מאי וכו': ג' ושחיטתן

כשרה דיעבד. בתמורה. וקשה רישא
דמשמע דהוא דאמרי לכתחלה
אמרי ואילו סיפא משמע דכי מרבינן
מהכל דיעבד מרבינן לה אכל לכתחלה
לא אמרי והא לכתחלה לכתחלה כולה
מתניין לכתחלה וחדא קמיני דכיון
דתנא הכל שוחטין פשיטא דכשרה:
וכל הכל לכתחלה הוא. דתקשה לך
ולא תוכל לומר כולה דיעבד וה"ק
הכל תורת שחיטה נהגת בהן שאם
שחטו אותן הפסולין דמיתניין תנא
שחיטתן כשרה: **הכל הכל ממירין.**
מי מצינא למימר לכתחלה יציא בהמה
חולין אלא בהמה קדשים ויאמר זו
תמורת זו. הכל דתמורה מפרש התם
(ערכין ג.) לאחיו יורש שממיר בקרבן אצוי
לאחר מיתת אצוי דהתם תנן אין
ממירין בשל אחרים: **טוב.** תם:
רע. זעל מוס: **הסך דקמיני טעמא.**
דעקר להכל דרישא דלא תימא לכתחלה
הוא אכל הכל שוחטין בדוכתיה קאי
דכל כמה דלא עקר ליה ותנא לא
שהו הפסולים רשאים לשחוט כדעקר
התם משמע לכתחלה רבינו והדר
תני ושחיטתן כשרה דמשמע דיעבד:
לא שהאדם רשאי. דכתיב לא יחליפנו
ורישא ר' קאמר הכל שחטין תמורה
נוהגת בהם והא דתנא ברישא הכל
ממירין ואיצטרך ליה תו לפרושי לא
שהאדם רשאי כו' ולא נקט ברישא
לשון קרה הכל שהמירו תמורתם

תמורה לשון התנאה הוא זה כמו הכל שוחטין הכל סומכין (מנחות ג.). הכל
חייבין הלכך הכא אע"ג דהואך להאריך לא שניה התנא את לשונו:
חומר. נתפסת השניה ושמיהן קדושות: **וסופג את הארבעים.**
משום לאו דלא ימיר: **הכל מעריכין.** התם (ערכין ג.) מפרש לאחיו מופלא
סומך לאיש קטן היודע להפלות לשם מי מקדישין ואם סומך
לפרקו הוא כגון בן י"ב שנה ויום אחד דכיון קיימין אע"פ שעדיין
קטן הוא עד י"ג שנה ויום אחד: **מעריכין.** תורת מעריכין עליהם
שאם אחר ערכי עלי או ערך פלוני עלי נדרו קיים ואע"ג דקטן הוא
זה הנודר חייב ליתן כפי שיש של נערך והדמים קצוצין כפרשה (ויקרא ט:)
הכל נעריכין. יש להם ערך ואפילו מוכה שחין שאינו שוה כלום לימכר
בשוק יש לו ערך דכמו כפרשה ואם אחר על עצמו ערכי עלי
או אחר על אחר ערך מוכה שחין זה עלי לא אמרינן הואיל דעמי עלי
אין לו ערך נמי אין לו: **הכל נודרים.** דמי עלי או דמי פלוני עלי.
והתם (ערכין ג.) מפרש דאיידי דעבי למיתני הכל נדרין תנא נמי הכל נודרים:
הכל נודרים. כל אדם שהוא כלום יש לו דמים ואם אחר דמי עלי או
אחר על אחר דמי פלוני עלי נותן לפי מה שהוא נמכר בשוק ואפילו היה
הנידר זה פחות מכן חדש ואמר דמי תינוק זה עלי יתן דמי ואע"פ
שאין פחות מכן חדש נערך ואם אחר ערכי עלי פטור מכלום שלא
נתנה צו תורה ערך דכתיב (ויקרא טז) ואם מן חדש ועד בן חמש
שנים דמים מיהא יש לו לפי שזיו ואם אחר בתורת דמים נותן
דמיו: **לא יהיה בך חטא.** הא אם תדור יהיה בך חטא: **טוב**
אשר לא תדור. לעיל מיימי כתיב את אשר תדור שלם ואפילו הכי
טוב אשר לא תדור שמה תדור ולא תשלם הכי מפרש ליה רבי
מאיר: **טוב מזה ומזה.** מנודר ומשלם ומנודר ואינו משלם: **שאינו**
נודר כל עיקר. שהרגיל בנדרים ב' לדי לא יחל דכור (במדבר ט:). רבי
יהודה אומר טוב מזה ומזה נודר ומשלם. דהכי משמע טוב אשר לא
תדור משתדור טוב תשלם אכל משתדור ומשלם לא שהוא טוב מכלום:
ואפילו ר' יהודה לא קאמר אלא דאמר הרי זו. דאם מתה או נגנבה
אינו חייב באחריותה. אי נמי כיון דלפרשה תו לא הדר ביה:

אבל

והדר מיימי מדברי קבלה: **טוב מזה ומזה** שאינו נודר ב' עיקר. פ"ה דלעיל מיימי כתיב את אשר תדור שלם ואפילו הכי
טוב אשר לא תדור שמה תדור ולא תשלם וקשה לר"ת דלא מיימי בגמרא ההוא קרא כלל ונראה לר"ת דכולי מלתא דריש מהאי
קרא דהוה ליה למיכתב טוב אשר לא תדור משתדור ואנא דיענא דמשתדור ולא תשלם קאמר אלא להכי קאמר ולא תשלם לגלויי על
משתדור דמשתדור כדרך הנודרין קאמר שנודרין ומשלמין כדאמר ג' שכי' ותושב ב' זה ולימד על זה (קדושין דף ג.):

א) נמשנה שנמשנות
וכי' דריש ובראש גרמי
כשחטתן. [ג] נלקמן לא.
ב) תמורה ג. (ד) תמורה
ג. ד"מ לא. (ה) ערכין
ג. (ו) נדרים ט. [פוסקתא
פ"ב ה"ה וע"ש.] (ז) ר"ה
ו. נדרים י. מנחה ת.
קטן פ"א מ"א. (ח) עי'
רש"י שצ"ח. (ט) [ג]:
ג. (י) עי' תמורה
ט. (כ) [בגון מנינה
ג.]. (ל) [ועיין מוס'
מנחות כד: ד"ה חד וכו']
ומפורש יותר בקדושין ע:
סד"ה אין נודקין קד"ש.
מ. (דף פו.) [ג] שם איתא
אחד אנשים ואחד נשים.
ס. [ועי' מוס' תמורה ג.
ד"ה וסופג].

תורה אור השלם

1. יא' לחליפנו ולא ימיר
ארתו טוב ברע או רע
בטוב ואם המיר ימיר
בדקתה בבחמה וקרה הוא
ותקמורתו וקרה קדש:
וקרא כו'
2. וכו' תחדל לנדר לא
יקרה בך חטא:
דברים כג
3. טוב אשר לא תדור
משתדור ולא תשלם:
קהלת ה' ד

הגהות הב"ח

(א) ג' הכל שוחטין
(לכתחלה) מ"מ וי"ז ס"א
נמקן:

מוסף רש"י

ובולן ששחטו. חש
שטה וקטן [קטן] לא.
ועי' ש"י: הובא קטן ב.
הכל ממירין. בהמה
חולין וז' תמ' זו של הקדש
(תמורה ב.). לא שהאדם
רשאי להמיר. דהא כתיב
לא ימיר (שם). אלא שאם
המיר מומר. יש כח כח
לפוסק בתמורה דיעבד
(ב"מ א.). דתמ' עשה
קדושתו ושמיהן קדושת
(תמורה ב.). וסופג את
הארבעים. משום
יחליפנו (ב"מ א.). הכל
מעריכין. אם אחר על
אחר ערך פלוני עלי, וטון
ערך אותו פלוני כפי שחי,
שהערך יתן לפי הענין
הכמות פירשת ערכין ואחר
שנת הנערכים הולכים,
ונעריכין. אם אחר ערכי
עלי, או אם אחר אחר עלי
ערך פלוני עלי (שעריין ב.).
נודרין. דמי פלוני עלי,
ושמין אותו כעבד הנמכר
בשוק, ונדרין. דמי עלי,
או אם אחר אחר עלי דמי
פלוני עלי (שם). שאינו
נדר כל עיקר. דהכי
דריש ר' מאיר לקרא את
אשר תדור שלם טוב אשר
לא תדור משתדור טוב
תשלם, וטוב שאינו נדר
כל עיקר מזה שנדר ואינו
משלם ואפילו מזה שנדר
ומשלם (נדרים ט.). נדר
ומשלם. דמשמע ליה לר'
יהודה דהא טוב קאי
אקרא דלמיהא, הכי דריש
ליה את אשר תדור שלם,
טוב אותו שנדר ומשלם
(טוני) מאשר לא תדור
ומשתדור ולא תשלם (שם).